

ПЕРЕРОБКА ЗЕРНОВИХ І ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

Карунна Т.І.

кандидат с.-г. н,
доцент кафедри Технології
виробництва продукції тваринництва
e-mail: karunna.tetiana@pdau.edu.ua

Тараненко С.Ю.

студентка
Міждисциплінарної освітньо-наукової програми
Технологія зберігання, переробки зерна
та аграрний бізнес
*Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна*

DOI:<https://doi.org/10.31210/ab2026.25>

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ КУКУРУДЗИ НА НАСІННЯ

Основною метою переробки кукурудзи на посівний матеріал є отримання високоякісного насіння F1 з високою схожістю та енергією проростання [1].

Технологія переробки кукурудзи на насіння має ряд відмінностей починаючи з вирощування на ділянках гібридизації, де дотримуються, по-перше, просторової ізоляції (для уникнення переzapилення ділянки гібридизації розміщують на відстані не менше 200-400 м від інших посівів кукурудзи); по-друге, посів батьківських форм здійснюється у певних пропорціях (материнські та батьківські лінії 4:2 або 6:2). Застосовують різні терміни висіву для синхронізації цвітіння [2].

Збирання врожаю проводять при вологості 24-30%. За цієї вологості зерно вже має максимальну енергію проростання, але ще зберігає еластичність зародка, що дозволяє уникнути травмування під час обмолоту. З метою уникнення пошкодження зародка зерна, кукурудзу на насіння збирають у качанах [3].

Доробка після збирання проводиться на насінневих заводах і включає в себе приймання та очищення, де качани очищають від обгорток та сортують видаляючи хворі та нетипові. Сушка проводиться в качанах в сушарках різного типу за температури нагрівання зерна 35- 42° С з метою збереження життєздатності зародка. Обмолот та очищення качанів проводиться на спеціальних молотарках, які мінімізують травмування насінин при вологості зерна 13-14%. Потім зерно очищують на аеродинамічних сепараторах від легких, важких та дрібних домішок. Проводиться калібрування, де зерно поділяють на фракції (плоске, округле, велике, середнє, дрібне) для рівномірного висіву сівалками [4].

Інкрустація насіння включає в себе протруювання (обробка фунгіцидами та інсектицидами для захисту від ґрунтових шкідників і хвороб).

Контроль якості проводиться лабораторно, відбираються зразки від кожної партії для перевірки на вологість, чистоту, енергію проростання та схожість.

Пакування проводиться зазвичай в паперові мішки або біг-беги по 50-80 тисяч насінин з зазначенням фракції, маси 1000 насінин та схожості [2].

Список використаних джерел:

1. Пащенко Н.О., Лобко Т.К. Система насінництва та основні принципи добору гібридів кукурудзи. *Аграрні інновації*. 2023. № 19. С. 180-184
2. Насінництво кукурудзи: навчальний посібник / Б. В. Дзюбецький, Н 31 В. Ю. Черчель, М. Я. Кирпа, А. В. Алдошин, Т. М. Сатарова, А. В. Черенков, Н. О. Ляшенко, Н. А. Боденко. - К.: Аграрна наука, 2019. - 200 с.
3. Способи та технологія сушіння зерна різних культур. *Агроексперт*. 2021. № 5 С.35-41
4. Кирпа М.Я. , Боденко Н.А. , Кулик В.О. Енергоощадне сушіння насіння кукурудзи та його вплив на якість посівного матеріалу. *Вісник аграрної науки*. 2024 №2 (851). С.83-88